

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького

Факультет післядипломної освіти

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
Перший проректор з
науково-педагогічної роботи
доцент І.І. Солонинко

“ ___ ” _____ 2022р

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
циклу інтернатури
з фаху «Анестезіологія та інтенсивна терапія»
на першому році навчання

Кількість навчальних годин: лекцій - 42, семінарські заняття - 48,
практичні заняття - 342, додаткові програми – 24.

Разом – 468 годин.

Кредити ECTS – 15,6

Робоча навчальна програма
обговорена на методичному
засіданні кафедри
протокол №7/2/22
від “20” червня 2022 р.
Завідувач кафедри, доцент

_____ Р.М.Вербовський

Затверджено на методичній
комісії факультету
післядипломної освіти
протокол №3
від “ ___ ” _____ 2022 р.
Голова методичної комісії ФПДО
доцент _____ О.Є.Січкоріз

Пояснювальна записка до навчального плану

1. Мета навчання: підвищення рівня практичної підготовки лікарів-інтернів з їх професійній готовності до самостійної лікарської роботи.

Основними завданнями інтернатури є посилення теоретичних знань в галузі анестезіології та інтенсивної терапії, оволодіння основними методами загальної та регіонарної анестезії, методами анестезії в окремих галузях хірургії, методами інтенсивної терапії критичних станів, мануальними навичками лікаря анестезіолога.

2. Тривалість навчання на очній частині інтернатури 3 місяці (468 год.)
3. Контингент слухачів: лікарі-інтерни за спеціальністю “Анестезіологія та інтенсивна терапія”

Зміни та доповнення вносяться на основі типової програми та навчального плану інтернатури за фахом «Анестезіологія та інтенсивна терапія» затверджених МОЗ України 28 червня 2022 року №1114

Доповнення і зміни затверджені на методичному засіданні кафедри 20.06.2022 року, протокол № 7/2/22.

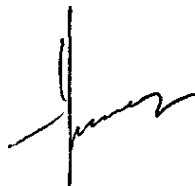
РЕЦЕНЗІЯ

навчального плану і програми циклу очної частини інтернатури з дисципліни "Анестезіологія та інтенсивна терапія" зі спеціальності "Анестезіологія".

Навчальна програма охоплює всі розділи анестезіології та інтенсивної терапії. Темати згруповані за блоковим методом, коли визначається патофізіологія, клініка, а також інтенсивна терапія, методи знечулення при певному патологічному стані, Цим полегшується засвоєння знань і практичних умінь.

Навчальний план складений ретельно з чітким розподілом годин лекцій, практичних і семінарських занять по кожній темі навчальної програми.

Подана до рецензії робоча навчальна програма може рекомендуватися для післядипломного навчання в інтернатурі з дисципліни "Анестезіологія та інтенсивна терапія".

Завідувач кафедри

д.мед.н., проф. Андрющенко В.П.

загальної хірургії
ЛНМУ ім. Данила Галицького

**Навчальний план для лікарів-інтернів першого року навчання на кафедрі
анестезіології та інтенсивної терапії та на суміжних кафедрах
Тривалість навчання на кафедрі — 3 місяці (вересень-листопад) 468 год., 15,6 кредитів
ECTS**

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		лекції	практичні	семінари	разом
9	Професіоналізм та етика. Принципи медичної етики. Правові принципи та юридично-правові зобов'язання, що визначають медичну практику та використання даних пацієнтів. Права та обов'язки пацієнтів, лікарів та іншого медичного персоналу.	2 2	2 2	2 2	6
1	Менеджмент супутніх захворювань, оцінка та підготовка пацієнтів. Клінічна фізіологія центральної нервової системи. Клінічна фізіологія дихання, серцево-судинної системи. Клінічна фізіологія печінки, шлунково-кишкового тракту та підшлункової залози. Клінічна фізіологія нирок, кислотно-лужного стану, обміну води та електролітів. Клінічна фізіологія гемостазу. Передопераційне обстеження. Оцінка операційного ризику та вибір методу анестезії. Передопераційна підготовка. Премедикація: види та завдання; препарати; критерії ефективності. Особливості підготовки при планових та ургентних оперативних втручаннях. Тромбопрофілактика: методи, показання, препарати, дозування, тривалість проведення.	10 2 2 4 2	88 8 8 8 8 8 8 8 8	8 2 2	106
2	Інтраопераційний догляд за хворими та методи анестезії.	10	88	8	106
	Класифікація анестезій. Теорії наркозу. Компоненти анестезії. Стадії наркозу. Основні принципи фармакології (фармакокінетика, фармакодинаміка препаратів для наркозу). Інгаляційні анестетики: механізм дії, поглинання та розподіл, метаболізм і токсичність. Вплив на органи та системи. Внутрішньовенні анестетики: механізм дії, метаболізм, вплив на органи і системи, дозування, показання та протипоказання, побічні ефекти. Опіоїди: механізм дії, метаболізм, вплив на органи і системи, дозування, показання та протипоказання, побічні ефекти. Нейро-м'язова фізіологія та фармакологія. Фармакологія міорелаксантів та їх антагоністів. Дихальні контури: визначення, функції, класифікація. Класифікація потоків та їх характеристика. Стандарт моніторингу в анестезіології та ІТ. Моніторинг стану серцево-судинної та дихальної систем, нирок, температурний, нейром'язовий моніторинг. Моніторинг глибини анестезії. Ускладнення в періопераційному періоді: профілактика та	2 2 2 2	10 10 10 10 10 10 10 8	2 2	

3	Догляд за пацієнтами після операції та лікування гострого болю.	10	88	8	106
	Фізіологія болю. Лікування гострого післяопераційного болю. Післяопераційна нудота та блювання: профілактика, лікування. Когнітивні порушення та інші довгострокові ускладнення оперативних втручань та анестезії. Злоякісна гіпертермія: клініка, діагностика та ІТ. Респіраторна підтримка: термінологічні аспекти, показання, режими; вибір параметрів вентиляції, відлучення від респіратора. Інфузійна терапія: фізіологічні та патофізіологічні принципи проведення, фармакологія інфузійних розчинів, показання та протипоказання до застосування. Антимікробна терапія. Профілактика ранової інфекції. Жарчкування та регуляція метаболізму Шок: класифікація, клініка, діагностика та інтенсивна терапія. Кома: класифікація, клініка, діагностика та інтенсивна терапія.	2 2 2	10 6 6 6 10 10 10 10	2 2 2	
4	Невідкладна медицина: управління критичними станами, включаючи травми та опіки.	6	64	8	78
	Серцево-легенево-церебральна реанімація: основні поняття та визначення, показання, протипоказання, стадії та етапи. Серцево-легенева та церебральна реанімація у новонароджених та дітей. Теорія та практика електрокардіографії. Невідкладні стани при патології органів серцево-судинної системи. Гострий коронарний синдром. Пароксизмальні порушення ритму та провідності серця. Гостра серцева недостатність. Гіпертензивні кризи.	2 2 2	12 8 8 10 8 10 8	4 4	
12	Управління дихальними шляхами.	4	24	8	36
	Інтубація трахеї: методики, показання, техніка. Ларінгеальна маска: показання, протипоказання, техніка використання. Алгоритм дій при важких дихальних шляхах. Критерії екстубації.	4	6 6 6 6	4	
Базовий контроль знань				2	2
Конференції				2	2
Підсумковий річний контроль знань				2	2
Додаткові програми					
1	Військово-медична та військово спеціальна підготовка				24
Разом		42	342	48	468

Тематичний план лекцій
для інтернатури зі спеціальності “Анестезіологія та інтенсивна терапія”
на 1 рік навчання

№	Код курсу, розділу	Назва теми	К-сть годин	Лектор
1	2	3	4	5
1	9	Етика й деонтологія в професійній діяльності анестезіолога	2	О.Іванюшко І.Павленко
2	1	Клінічна фізіологія ЦНС та ВНС	2	О.Іванюшко Я.Підгірний
3	1	Клінічна фізіологія печінки, ШКТ та підшлункової залози.	2	О.Закотянський О.Яєчник
4	1	Клінічна фізіологія нирок, кислотно-основного стану, його моніторинг під час анестезії та ІТ.	4	Я.Підгірний О.Філик
5	1	Оцінка операційного ризику, вибір методу анестезії	2	І.Матолінець
6	2	Теорії наркозу. Класифікація анестезій	4	О.Філик Р.Вербовський
7	2	Клінічна фармакологія інгаляційних та неінгаляційних анестетиків.	4	І.Павленко Н.Матолінець
8	2	Моніторинг під час анестезії та в процесі інтенсивної терапії	2	Р.Вербовський В.Міщук
9	3	Респіраторна інтенсивна терапія.	4	Я.Підгірний В.Міщук
10	3	Аспекти живлення в ІТ. Основи проведення парентерального живлення.	2	Н.Матолінець В.Міщук
11	3	Клініка, діагностика та ІТ шоку	2	Я.Підгірний О.Філик
12	3	Інфузійна терапія	2	Я.Підгірний Н.Матолінець
13	4	Серцево-легенева та церебральна реанімація дорослих	2	М.Гарбар О.Філик
14	4	Серцево-легенева та церебральна реанімація новонароджених та дітей.	2	В.Міщук О.Філик
15	4	Невідкладні стани при патології серцево-судинної системи.	2	Р.Вербовський М.Гарбар
16	12	Алгоритм дій при важких дихальних шляхах	4	Я.Підгірний В.Міщук
		Разом:	42	

Завідувач кафедри
анестезіології та інтенсивної терапії
ФПДО ЛНМУ

доц. Вербовський Р.М.

Тематичний план практичних занять
інтернатури зі спеціальності «Анестезіологія та інтенсивна терапія»
на I рік навчання

№	Код курсу, розділу	Назва теми	К-сть годин	Лектор
1	2	3	4	5
1	9	Права та обов'язки пацієнтів, лікарів та іншого медичного персоналу	2	Кер.груп
2	1	Клінічна фізіологія центральної нервової системи.	8	
3	1	Клінічна фізіологія дихання, серцево-судинної системи.	8	Кер.груп
4	1	Клінічна фізіологія печінки, шлунково-кишкового тракту та підшлункової залози.	8	Кер.груп
5	1	Клінічна фізіологія нирок, кислотно-лужного стану, обміну води та електролітів.	8	Кер.груп
6	1	Клінічна фізіологія гемостазу.	8	Кер.груп
7	1	Передопераційне обстеження.	8	Кер.груп
8	1	Оцінка операційного ризику та вибір методу анестезії.	8	Кер.груп
9	1	Передопераційна підготовка.	8	Кер.груп
10	1	Премедикація: види та завдання; препарати; критерії ефективності.	8	Кер.груп
11	1	Особливості підготовки при планових та ургентних оперативних втручаннях.	8	Кер.груп
12	1	Тромбопрофілактика: методи, показання, препарати, дозування, тривалість проведення	8	Кер.груп
13	2	Класифікація анестезій.	10	Кер.груп
14	2	Теорії наркозу. Компоненти анестезії. Стадії наркозу.	10	Кер.груп
15	2	Основні принципи фармакології (фармакокінетика, фармакодинаміка препаратів для наркозу).	10	Кер.груп
16	2	Інгаляційні анестетики: механізм дії, поглинання та розподіл, метаболізм і токсичність. Вплив на органи та системи. Внутрішньовенні анестетики: механізм дії, метаболізм, вплив на органи і системи, дозування, показання та протипоказання, побічні ефекти.	10	Кер.груп
17	2	Опіоїди: механізм дії, метаболізм, вплив на органи і системи, дозування, показання та протипоказання, побічні ефекти. Нейро-м'язова фізіологія та фармакологія. Фармакологія міорелаксантів та їх антагоністів.	10	Кер.груп
18	2	Дихальні контури: визначення, функції, класифікація. Класифікація потоків та їх характеристика.	10	Кер.груп
19	2	Стандарт моніторингу в анестезіології та ІТ.	10	Кер.груп
20	2	Моніторинг стану серцево-судинної та дихальної систем, нирок, температурний, нейро-м'язовий моніторинг. Моніторинг глибини анестезії.	10	Кер.груп
21	2	Ускладнення в періопераційному періоді: профілактика та інтенсивна терапія.	8	Кер.груп
22	3	Фізіологія болю. Лікування гострого післяопераційного болю.	10	Кер.груп

23	3	Післяопераційна нудота та блювання: профілактика, лікування.	6	Кер.груп
24	3	Когнітивні порушення та інші довгострокові ускладнення оперативних втручань та анестезії.	6	Кер.груп
25	3	Злоякісна гіпертермія: клініка, діагностика та ІТ.	6	Кер.груп
26	3	Респіраторна підтримка: термінологічні аспекти, показання, режими; вибір параметрів вентиляції, відлучення від респіратора.	10	Кер.груп
27	3	Інфузійна терапія: фізіологічні та патофізіологічні принципи проведення, фармакологія інфузійних розчинів, показання та протипоказання до застосування.	10	Кер.груп
28	3	Антимікробна терапія. Профілактика ранової інфекції.	10	Кер.груп
29	3	Харчування та регуляція метаболізму	10	Кер.груп
30	3	Шок: класифікація, клініка, діагностика та інтенсивна терапія.	10	Кер.груп
31	3	Кома: класифікація, клініка, діагностика та інтенсивна терапія.	10	Кер.груп
32	4	Серцево-легенево-церебральна реанімація: основні поняття та визначення, показання, протипоказання, стадії та етапи.	12	Кер.груп
33	4	Серцево-легенева та церебральна реанімація у новонароджених та дітей.	8	Кер.груп
34	4	Теорія та практика електрокардіографії.	8	Кер.груп
35	4	Невідкладні стани при патології органів серцево-судинної системи.	10	Кер.груп
36	4	Пароксизмальні порушення ритму та провідності серця.	10	Кер.груп
37	4	Гостра серцева недостатність. Гіпертензивні кризи.	8	Кер.груп
38	4	Гострий коронарний синдром.	8	Кер.груп
39	12	Інтубація трахеї: методики, показання, техніка.	6	Кер.груп
40	12	Ларінгеальна маска: показання, протипоказання, техніка використання.	6	Кер.груп
41	12	Алгоритм дій при важких дихальних шляхах.	6	Кер.груп
42	12	Критерії екстубації.	6	Кер.груп
		Разом:	342	

Завідувач кафедри
анестезіології та інтенсивної терапії
ФПДО ЛНМУ

доц. Р.Вербовський

Тематичний план семінарських занять
інтернатури зі спеціальності «Анестезіологія та інтенсивна терапія»
на I рік навчання

№	Код курсу, розділу	Назва теми	К-сть годин	Вид семінару
1	2	3	4	5
1	9	Правові принципи та юридично-правові зобов'язання, що визначають медичну практику та використання даних пацієнтів	4	Колоквіум
2	1	Клінічна фізіологія центральної нервової системи.	2	Конференція
3	1	Клінічна фізіологія центральної нервової системи.	2	Колоквіум
4	1	Клінічна фізіологія дихання, серцево-судинної системи.	2	Колоквіум
5	1	Клінічна фізіологія гемостазу.	2	Колоквіум
6	2	Теорії наркозу. Класифікація анестезій	2	Колоквіум
7	2	Інгаляційні анестетики: механізм дії, поглинання та розподіл, метаболізм і токсичність. Вплив на органи та системи. Внутрішньовенні анестетики: механізм дії, метаболізм, вплив на органи і системи, дозування, показання та протипоказання, побічні ефекти	2	Конференція
8	2	Опіоїди: механізм дії, метаболізм, вплив на органи і системи, дозування, показання та протипоказання, побічні ефекти. Нейро-м'язова фізіологія та фармакологія. Фармакологія міорелаксантів та їх антагоністів.	2	Конференція
9	3	Фізіологія болю. Лікування гострого післяопераційного болю.	2	Конференція
10	3	Респіраторна підтримка: термінологічні аспекти, показання, режими; вибір параметрів вентиляції, відлучення від респіратора	2	Конференція
11	3	Інфузійна терапія: фізіологічні та патофізіологічні принципи проведення, фармакологія інфузійних розчинів, показання та протипоказання до застосування	2	Колоквіум
12	3	Шок: класифікація, клініка, діагностика та інтенсивна терапія	2	Конференція
13	4	Серцево-легенево-церебральна реанімація: основні поняття та визначення, показання, протипоказання, стадії та етапи.	4	Конференція
14	4	Невідкладні стани при патології органів серцево-судинної системи	4	Колоквіум
15	12	Алгоритм дій при важких дихальних шляхах.	4	
		Разом:	48	

Завідувач кафедри
анестезіології та інтенсивної терапії
ФПДО ЛНМУ

доц. Р.Вербовський

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА, РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1.1 Менеджмент супутніх захворювань, оцінка та підготовка пацієнтів.

1. Pre-operative evaluation of adults undergoing elective noncardiac surgery: Updated guideline from the European Society of Anaesthesiology. De Hert S, Staender S, Fritsch G, Hinkelbein J, Afshari A, Bettelli G, Bock M, Chew MS, Coburn M, De Robertis E, Drinhaus H, Feldheiser A, Geldner G, Lahner D, Macas A, Neuhaus C, Rauch S, Santos-Ampuero MA, Solca M, Tanha N, Traskaite V, Wagner G, Wappler F. Eur J Anaesthesiol. 2018 Jun;35(6):407-465. doi: 10.1097/EJA.0000000000000817. PMID: 29708905.
2. Fourth Consensus Guidelines for the Management of Postoperative Nausea and Vomiting. Gan TJ, Belani KG, Bergese S, Chung F, Diemunsch P, Habib AS, Jin Z, Kovac AL, Meyer TA, Urman RD, Apfel CC, Ayad S, Beagley L, Candiotti K, Englesakis M, Hedrick TL, Kranke P, Lee S, Lipman D, Minkowitz HS, Morton J, Philip BK. Anesth Analg. 2020 Aug;131(2):411-448. doi: 10.1213/ANE.0000000000004833. Erratum in: Anesth Analg. 2020 Nov;131(5):e241. PMID: 32467512.
3. National Collaborating Centre for Acute Care (UK). Preoperative Tests: The Use of Routine Preoperative Tests for Elective Surgery. London: National Collaborating Centre for Acute Care (UK); 2003 Jun. PMID: 21089235.
4. Premedication. Charlotte Steeds; Robert Orme. CLINICAL ANAESTHESIA| VOLUME 7, ISSUE 11, P393-396, NOVEMBER 01, 2006 DOI:https://doi.org/10.1053/j.mpaic.2006.08.002
5. Practice Guidelines for Preoperative Fasting and the Use of Pharmacologic Agents to Reduce the Risk of Pulmonary Aspiration: Application to Healthy Patients Undergoing Elective Procedures: An Updated Report by the American Society of Anesthesiologists Task Force on Preoperative Fasting and the Use of Pharmacologic Agents to Reduce the Risk of Pulmonary Aspiration. Anesthesiology. 2017 Mar;126(3):376-393. doi: 10.1097/ALN.0000000000001452. PMID: 28045707.

1.2 Інтраопераційний моніторинг пацієнтів та методи анестезіологічного забезпечення.

1. Gelb, A. W., Morriss, W. W., Johnson, W., & Merry, A. F. (2018). Міжнародні стандарти всесвітньої організації охорони здоров'я-всесвітньої федерації анестезіологічних спілок з безпечної роботи в анестезіології. PAIN, ANAESTHESIA & INTENSIVE CARE, (2(83), 26–36. <http://jpaic.aaukr.org/article/view/135817>
2. Hemodynamic Monitoring (Lessons from the ICU) 1st ed. 2019 Edition, Kindle Edition. by Michael R Pinsky; Jean-Louis Teboul; Jean-Louis Vincent; European Society of Intensive Care Medicine. 621 p.
3. Monitorowanie czynności i dynamiki układu krążenia. [Mariusz Piechota](#); [Wydawnictwo Makmed](#). Lublin : Wydawnictwo Makmed, 2016. 356 p.
4. Marino's The ICU Book: Print + Ebook with Updates (ICU Book (Marino)) Fourth, North American Edition by [Paul L. Marino](#) 2013.
17. <https://emedicine.medscape.com/article/1952052-overview#a2>
5. Сіренко Ю.Н. (2015). ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ ГИПЕРТЕНЗИВНЫХ КРИЗОВ (лекция)// Артериальная гипертензия, N14(42)•2015, С. 9-19
6. Лоскутов О.А., Шлапак И.П., Пархоменко А.Н., і соавт. (2012) Анестезіологічне забезпечення пацієнтів з супутньою артеріальною гіпертензією// Журнал «Медицина неотложных состояний» 7-8 (46-47) 2012
7. Глумчер Ф.С. и др. Тромбоэмболия легочной артерии. Киев: Издатель Заславский А.Ю., 2016. 523 с.
8. Беляев А.В. Связующая (бриджинг) терапия антикоагулянтами в анестезиологии и интенсивной терапии: Руководство. 2-е изд., перераб. и доп. К.: КИМ, 2014. 95 с.
9. В.В.Суслов, У.А. Фесенко, В.С. Фесенко. Спинальная анестезия и аналгезия. Харьков: СИМ, 2013. 544с.
9. Interna Szczeklika (Внутрішні хвороби) 2019/2020. Niedoczynność kory nadnerczy. S.836-841
10. Cosson E, et al. Practical management of diabetes patients before, during and after surgery: A joint French diabetology and anaesthesiology position statement. Diabetes Metab (2018), <https://doi.org/10.1016/j.diabet.2018.01.014>

11. Miller's Anesthesia : Expert Consult Online and Print by Lars I. Eriksson, Neal H. Cohen, Ronald D. Miller, Lee A. Fleisher and Jeanine P. Wiener-Kronish (2014, Hardcover)
12. F. Alemanno (ed.), Biochemistry for Anesthesiologists and Intensivists, Springer Nature Switzerland AG 2020 <https://doi.org/10.1007/978-3-030-26721-6>
13. S. Adhikari, M. Blaivas (eds.), The Ultimate Guide to Point-of-Care Ultrasound-Guided Procedures, Springer Nature Switzerland AG 2020 <https://doi.org/10.1007/978-3-030-28267-7>
14. Полупан А.А., Горячев А.С., Савин И.А. Асинхронии и графика ИВЛ, Москва 2017, 357 С.
15. Сатишур О. Е. Механическая вентиляция легких. / О. Е. Сатишур. — М.: Мед. лит., 2006.— 352 с:
16. Davide Chiumello (2017). Acute Respiratory Distress Syndrome. Springer International Publishing Switzerland 2017, 354 pages. DOI 10.1007/978-3-319-41852-0
17. D.J. Baker, Artificial Ventilation, Springer International Publishing Switzerland 2016, 273 pages. DOI 10.1007/978-3-319-32501-9
18. G. J. Suh (ed.), Essentials of Shock Management, Springer Nature Singapore Pte Ltd. 2018, 147 pages. <https://doi.org/10.1007/978-981-10-5406-8>
19. D.A. Lichtenstein, Lung Ultrasound in the Critically Ill: The BLUE Protocol, Springer International Publishing Switzerland 2016, 394 pages. DOI 10.1007/978-3-319-15371-1
20. H. Poor, Basics of Mechanical Ventilation, Springer International Publishing AG, 2018, 136 pages. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-89981-7>
21. A.R. Absalom, K.P. Mason (eds.), Total Intravenous Anesthesia and Target Controlled Infusions, Springer International Publishing AG 2017, 813 pages. DOI 10.1007/978-3-319-47609-4
22. Кристиан Хёнеманн, Берт Мирке (2015) Анестезия с низким, минимальным и метаболическим потоком Клинические методы для использования с системами возвратного дыхания. Drägerwerk AG & Co. KGaA

1.1 Ведення післяопераційного періоду та лікування гострого болю.

1. Macintyre P.E., Schug S.A. Acute pain management. A practical guide. 4-th edition. Taylor & Francis Group, 2015
2. Chou R., Gordon D.B., de Leon-Casasola A.O. et al. Guidelines on the Management of Postoperative Pain Management of Postoperative Pain: A Clinical Practice Guideline From the American Pain Society, the American Society of Regional Anesthesia and Pain Medicine, and the American Society of Anesthesiologists' Committee on Regional Anesthesia, Executive Committee, and Administrative Council. The Journal of Pain. 2016; 17:131-157. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jpain.2015.12.008>
3. Tong J. G., Belani K. G. et. al. Fourth Consensus Guidelines for the Management of Postoperative Nausea and Vomiting. Anesthesia&Analgesia. [2020; 131: 411-448](https://doi.org/10.1016/j.ana.2020.03.011).
4. Bartlett M.A., Mauck K.F. Perioperative Venous Thromboembolism Prophylaxis. Mayo Clin Proc. 2020;95(12):2775-2798.
5. Cousins M. Neural blockade in clinical anesthesia and pain medicine. Neural blockade in clinical anesthesia and pain medicine. Lippincott Williams & Wilkins, 2010.
6. Barash P.G. Clinical Anesthesia, 6th Edition. Lippincott Williams & Wilkins, 2016
7. Miller R.D. et al. Miller's Anesthesia, International Edition, 7th Edition. [Saunders](https://doi.org/10.1016/j.mill.2015.03.001), 2015

8. Pollard G.P., Kitchen G. Handbook of Clinical Anaesthesia. Fourth Edition. CRC Press Taylor & Francis Group, 2018

9. Шлапак І.П. та співавт. Анестезіологія та інтенсивна терапія. Підручник. К.: Ніка Прінт, 2013

10. Глумчер Ф.С. та співавт. Тромбоемболія легочної артерії. Підручник. К.: Издатель Заславский А.Ю., 2016

11. Андрій Ілько. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія. Медицина 2018. 39-45. 4. Анестезіологія та інтенсивна терапія / Л. П. Чепкій, Л.В.Усенко, Ю. Ю. Кобиляцький, С. О. Дубров; під редакцією Ф. С. Глумчера. - Київ: ВСВ "Медицина" 2021, 310- 318 с.

1.2 Невідкладна медицина: лікування критичних станів, включаючи травму та невідкладне лікування опіків.

1. Armitage M, Eddleston J, Stokes T. Recognising and responding to acute illness in adults in hospital: summary of NICE guidance. *BMJ* 2007;335:258- 9.

2. Deakin CD, Nolan JP, Soar J, et al. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2010. Section 4. Adult Advanced Life Support. *Resuscitation* 2010;81:1305-52.

3. Deakin CD, Morrison LJ, Morley PT, et al. 2010 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science with Treatment Recommendations. Part 8: Advanced Life Support. *Resuscitation* 2010;81:e93-e169.

4. DeVita MA, Bellomo R, Hillman K, et al. Findings of the first consensus conference on medical emergency teams. *Crit Care Med.* 2006;34:2463-2478.

5. DeVita MA, Smith GB, Adam SK, et al. "Identifying the hospitalised patient in crisis"— a consensus conference on the afferent limb of rapid response systems. *Resuscitation* 2010;81:375-82.

6. Featherstone P, Chalmers T, Smith GB. RSVP: a system for communication of deterioration in hospital patients. *Br J Nurs* 2008;17:860-4. Luettel D, Beaumont K, Healey F. Recognising and responding appropriately to early signs of deterioration in hospitalised patients. London: National Patient Safety Agency; 2007.

7. Marshall S, Harrison J, Flanagan B. The teaching of a structured tool improves the clarity and content of interprofessional clinical communication. *Qual Saf Health Care* 2009;18:137-40.

8. Meaney PA, Nadkarni VM, Kern KB, Indik JH, Halperin HR, Berg RA. Rhythms and outcomes of adult in-hospital cardiac arrest. *Crit Care Med.* 2010;38:101-8.

1. Konstantinides SV, Meyer G, Becattini C, et al. 2019 ESC Guidelines for the diagnosis and management of acute pulmonary embolism developed in collaboration with the European Respiratory Society (ERS): The Task Force for the diagnosis and management of acute pulmonary embolism of the European Society of Cardiology (ESC). *Eur Respir J* 2019; 54.

2. Chaudhury P, Gadre SK, Schneider E, et al. Impact of Multidisciplinary Pulmonary Embolism Response Team Availability on Management and Outcomes. *Am J Cardiol* 2019; 124:1465.

3. Howard LSGE, Barden S, Condliffe R, et al. British Thoracic Society Guideline for the initial outpatient management of pulmonary embolism (PE). *Thorax* 2018; 73:ii1.

4. Yoo HH, Nunes-Nogueira VS, Fortes Villas Boas PJ, Broderick C. Outpatient versus inpatient treatment for acute pulmonary embolism. *Cochrane Database Syst Rev* 2019; 3:CD010019.

5. Yoo HH, Nunes-Nogueira VS, Fortes Villas Boas PJ, Broderick C. Outpatient versus inpatient treatment for acute pulmonary embolism. *Cochrane Database Syst Rev* 2019; 3:CD010019.

6. Brown CA 3rd, Bair AE, Pallin DJ, et al. Techniques, success, and adverse events of emergency department adult intubations. *Ann Emerg Med* 2015; 65:363.

7. Brown CA 3rd, Kaji AH, Fantegrossi A, et al. Video Laryngoscopy Compared to Augmented Direct Laryngoscopy in Adult Emergency Department Tracheal Intubations: A National Emergency Airway Registry (NEAR) Study. *Acad Emerg Med* 2020; 27:100.

8. Reed MJ, Dunn MJ, McKeown DW. Can an airway assessment score predict difficulty at intubation in the emergency department? *Emerg Med J* 2005; 22:99.
9. Sakles JC, Douglas MJK, Hypes CD, et al. Management of Patients with Predicted Difficult Airways in an Academic Emergency Department. *J Emerg Med* 2017; 53:163.
10. Hagiwara Y, Watase H, Okamoto H, et al. Prospective validation of the modified LEMON criteria to predict difficult intubation in the ED. *Am J Emerg Med* 2015; 33:1492.
11. Levitan RM, Everett WW, Ochroch EA. Limitations of difficult airway prediction in patients intubated in the emergency department. *Ann Emerg Med* 2004; 44:307.
12. Bair AE, Caravelli R, Tyler K, Laurin EG. Feasibility of the preoperative Mallampati airway assessment in emergency department patients. *J Emerg Med* 2010; 38:677.
13. Walls RM, Brown CA. The emergency airway algorithms. In: *The Walls Manual of Emergency Airway Management*, 5th ed, Brown CA, Sakles JC, Mick NW (Eds), Wolters Kluwer, Philadelphia 2018.
14. Mallampati SR, Gatt SP, Gugino LD, et al. A clinical sign to predict difficult tracheal intubation: a prospective study. *Can Anaesth Soc J* 1985; 32:429.
15. Lee A, Fan LT, Gin T, et al. A systematic review (meta-analysis) of the accuracy of the Mallampati tests to predict the difficult airway. *Anesth Analg* 2006; 102:1867.
16. Ezri T, Warters RD, Szmuk P, et al. The incidence of class "zero" airway and the impact of Mallampati score, age, sex, and body mass index on prediction of laryngoscopy grade. *Anesth Analg* 2001; 93:1073.

1.5 Інтенсивна терапія та періопераційна допомога критично хворим пацієнтам; серцево-легенева реанімація.

1. А.В.Беляев, М.В.Бондарь, А.М.Дубов, Ф.С.Глумчер и др. Руководство по интенсивной терапии. К.: Вища школа, 2004. 582с.
2. Глумчер Ф.С., Клигуненко Е.Н., Дзяк Л.А. и др. Инфузионно-трансфузионная терапия. Учебное пособие для врачей. К.: Издатель Заславский К.Ю., 2018. 426с.
3. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Sepsis and Septic Shock 2021, *Critical Care Medicine: November 2021 - Volume 49 - Issue 11 - p e1063-e1143* doi: 10.1097/CCM.0000000000005337.
4. Vincent JL, De Backer D. Circulatory shock. *N Engl J Med* 2013; 369:1726.
5. Simons FE, Arduzzo LR, Bilò MB, et al. World Allergy Organization anaphylaxis guidelines: summary. *J Allergy Clin Immunol* 2011; 127:587.
6. Soar J, Pumphrey R, Cant A, et al. Emergency treatment of anaphylactic reactions--guidelines for healthcare providers. *Resuscitation* 2008; 77:157.
7. Brown SG, Mullins RJ, Gold MS. Anaphylaxis: diagnosis and management. *Med J Aust* 2006; 185:283.
8. Fluid, Electrolyte and Acid-Base Disorders. Clinical Evaluation and Management. Alluru S. Reddi /Springer Science+Business Media New York 2014. 448 p.
9. Basic Concepts of Fluid and Electrolyte Therapy. Dileep N. Lobo Andrew J. P. Lewington Simon P. Allison Dileep N. Lobo Andrew J. P. Lewington Simon P. Allison / © Bibliomed – Medizinische Verlagsgesellschaft mbH, Melsungen 2013. 135 p.
10. Intravenous fluid therapy in adults in hospital Clinical guideline Published: 10 December 2013 www.nice.org.uk/guidance/cg174.
11. Human Water and Electrolyte Balance. Scott J. Montain, Samuel N. Cheuvront, Robert Carter, Michael N. Sawka : <https://www.researchgate.net/publication/235070971>
12. Barr J, Fraser GL, Puntillo K, et al. Clinical practice guidelines for the management of pain, agitation, and delirium in adult patients in the intensive care unit. *Crit Care Med*. 2013;41(1):263–306.

13. Ely EW, Margolin R, Francis J, et al. Evaluation of delirium in critically ill patients: validation of the Confusion Assessment Method for the Intensive Care Unit (CAM-ICU). *Crit Care Med.* 2001;29(7):1370–1379.
14. Morgan and Mikhail's Clinical Anesthesiology, 5 th edition by John F. Butterworth; John D. Wasnick; David C. Mackey 2013.p. 1107-1183
15. Miller's Anesthesia, 8th edition by Ronald D. Miller; Lars I. Eriksson; Lee A. Fleisher; Jeanine P. Wiener-Kronish; Neal H. Cohen; William L. Young. 2015
16. P.D Sharma, Environmental Biology and toxicology, secondary edition, 2002-2003
17. Dr. Biruh Alemu (MD), Ato Mistire Wolde (MSC, MSC) «Toxicology LECTURE NOTES For Medical Laboratory Science Students ». 2007. 116 p.
18. Paul Héroux «Principles of Toxicology for McGill University Course OCCH-612» 2013. <http://www.invitroplus.mcgill.ca/Ftp/Toxicology Course Notes 2013.pdf>
19. Flanagan R.J., Braithwate R.A., Brown S.S., Widdop B., de Wolff F.A. Basic analytical toxicology. World Health Organization Geneva 1995. 276 p.
20. Наказ МОЗ України від 20.10.2010 №897 «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги при гострих отруєннях».
21. Ф.С.Глумчер, П.Д.Фомин, Е.Г.Педанченко и др. Политравма: хирургия, травматология, анестезиология, интенсивная терапия: учебн.издание. К.:ВСИ “Медицина”, 2012. 736с.
22. Анестезіологія та інтенсивна терапія : підручник. Т. 1 / МОЗ України ; ред. І. П. Шлапак. - Київ : Ніка Принт, 2013(617.96/А 66)
23. Интенсивная терапия острого повреждения легких при тяжелых респираторных вирусных инфекциях : учебно-метод. пособие / И. П. Шлапак, О. А. Лоскутов, А. Н. Дружина и др. – К. : Агат-принт, 2011. – 135 с. : ил., схемы, табл
24. Сатишур О.Е. Механическая вентиляция легких. М.: Медицинская литература, 2006. — 352 с. — ISBN 978-5-89677-034-3, 985-6332-08-7
25. Горячев А.С., Савин И.А. Основы ИВЛ. М.: Медиздат, 2009. – 254 с.: ил.
26. Белебезьев Г.И., Козяр В.В. Физиология и патофизиология искусственной вентиляции легких. К.: Ника-Центр, 2003 – 312 с. – ISBN 966-521-198-6.
27. Martin J. Tobin. Principles and Practice of Mechanical Ventilation, Third Edition, 2013. ISBN 978-0-07-173626-8
28. Зильбер А.П. Клиническая физиология в анестезиологии и реаниматологии. М., Медицина, 1984 г.
29. Зильбер А.П. Искусственная вентиляция легких при острой дыхательной недостаточности. М., Медицина, 1978 г.
30. Зильбер А. П. Респираторная терапия в повседневной практике. М., Медицина, 1986 г.
31. Зильбер А. П., Респираторная медицина. Петрозаводск, ПГУ, 1995 г. 360 с.
32. Свінціцький А.В., Гаєвські П. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини. 2018/19. ORTIS, Броцлав, 2018р.

1.1 Практичні анестезіологічні процедури; інвазивні методи та методи візуалізації; регіонарні блоки.

1. Пол Л. Марино. Интенсивная терапия Перевод с английского под общей редакцией проф. А. П. Зильбера Москва издательская группа " ГЭОТАР- Медиа" 2010. 92-151 с.
2. Збигнев Рыбицкий. Интенсивное лечение взрослых пациентов. Под научной редакцией: Ю. С. Полушина, У. А. Фесенко, В. С. Фесенко Люблин 2012. 183- 191с.
3. Андрій Ілько. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія. Медицина 2018. 39-45.
4. Анестезіологія та інтенсивна терапія / Л. П. Чепкій, Л.В.Усенко, Ю. Ю. Кобиляцький, С. О. Дубров; під редакцією Ф. С. Глумчера. - Київ: ВСВ "Медицина" 2021, 310- 318 с.

1.7.1.9 Якість - Безпека - Управління - Економіка охорони здоров'я. Нетехнічні анестезіологічні навички. Професіоналізм та етика.

1. World Medical Association, Handbook of Declarations. Published by the World Medical Association. Inc. 1985. Printed in England by Inkon Printers Limited. Farnborough, Hampshire
2. Handbook of the World Medical Association Policies, https://www.wma.net/wp-content/uploads/2016/11/HB-E_print_-2015-1.pdf
3. Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину від 04 квітня 1997 року, last access 28.10.2021, https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334#Text
4. Гельсінська декларація Всесвітньої медичної асоціації "Етичні принципи медичних досліджень за участю людини у якості об'єкта дослідження" від 01 червня 1964 року, last access 28.10.2021, https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990_005#Text
5. Токійська декларація Основні лікарські принципи, щодо тортур та інших видів жорстокого, негуманного чи принизливого поводження або покарання під час затримання та ув'язнення Прийнята 29-ю Всесвітньою медичною асамблеєю, Токіо, Японія, жовтень 1975. last access 28.10.2021, https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990_011#Text
6. Конституція України, last access 28.10.2021, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
7. Цивільний кодекс України, last access 28.10.2021, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
8. Закон України "Основи законодавства України про охорону здоров'я", last access 28.10.2021, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
9. Закон України "Про лікарські засоби", last access 28.10.2021, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-вр#Text>
10. Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 23 вересня 2009 року № 690, last access 28.10.2021, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-09#Text>
11. Женевська Декларація Всесвітньої Медичної Асоціації 1948 рік, <https://www.wma.net/wp-content/uploads/2019/02/DoG-Ukrainian.pdf>
12. Веб сайт Всесвітньої Медичної Асоціації, <https://www.wma.net>
13. Права та обов'язки пацієнта., last access 28.10.2021, <https://moz.gov.ua/prava-pacienta> та <https://moz.gov.ua/obovjazki-pacientiv>, https://minjust.gov.ua/m/str_29268
14. International Pain Summit Of The International Association For The Study Of Pain. Declaration of Montréal: declaration that access to pain management is a fundamental human right. J Pain Palliat Care Pharmacother. 2011;25(1):29-31. doi: 10.3109/15360288.2010.547560. PMID: 21426215.
15. Всесвітня медична асоціація. Резолюція про доступ до адекватного лікування болю. last access 28.10.2021, <https://www.wma.net/policies-post/wma-resolution-on-the-access-to-adequate-pain-treatment/>
16. WMA STATEMENT ON THE CARE OF PATIENTS WITH SEVERE CHRONIC PAIN IN TERMINAL ILLNESS. last access 28.10.2021, <https://www.wma.net/policies-post/wma-statement-on-the-care-of-patients-with-severe-chronic-pain-in-terminal-illness/>
17. Всеукраїнська громадська організація «Фундація медичного права та біоетики України» <http://www.healthrights.org.ua/>
<http://www.medicallaw.org.ua/>

1.10 Освіта, самостійне навчання (самоосвіта), дослідження.

Для самостійного вивчення пропонуються такі медичні бібліотеки як Medscape.com, Uptodate.com; офіційні веб-сторінки Української асоціації анестезіологів (aukr.org), Європейської асоціації анестезіології та інтенсивної терапії (esaic.org), Американської асоціації анестезіологів (asahq.org), Нью-Йоркської спілки регіонарної анестезії (nysora.com) та інші.

Для пошуку та аналізу клінічних досліджень рекомендовано використовувати наукові бібліотеки pubmed.com, Cochrane (cochranelibrary.com).

1.1 Акушерська анестезіологія.

2. Hiroyuki S, Eichi I. General anaesthesia for elective cesarean section in resource-limited settings. *J World Fed Soc Anaesth.* 2019 Sept; 34:14\
3. Sng BL, Sia ATH. Maintenance of epidural labour analgesia: The old, the new and the future. *Best Pract Res Clin Anaesthesiol.* 2017;31(1):15-22. doi:10.1016/j.bpa.2017.01.002
4. Dr Lucas Paseiro, Dr Adrian FernandezDr Kelly Au. The Labour Epidural: Ambulatory Neuraxial Analgesia. WFSA Anaesthesia Tutorial of the Week. Published: 17/04/2021
5. Camorcia M, Capogna G, Lyons G, Columb M. Epidural test dose with levobupivacaine and ropivacaine: determination of ED(50) motor block after spinal administration. *Br J Anaesth.* 2004;92(6):850-853. doi:10.1093/bja/ae155
6. Gupta S, Partani S. Neuraxial techniques of labour analgesia. *Indian J Anaesth.* 2018;62(9):658-666. doi:10.4103/ija.IJA_445_18
7. Lee HL, Lo LM, Chou CC, Chuah EC. Comparison between 0.08% ropivacaine and 0.06% levobupivacaine for epidural analgesia during nulliparous labor: a retrospective study in a single center. *Chang Gung Med J.* 2011 May-Jun;34(3):286-92.
8. Malhotra R, Johnstone C, Halpern S, Hunter J, Banerjee A. Duration of motor block with intrathecal ropivacaine versus bupivacaine for caesarean section: a meta-analysis. *Int J Obstet Anesth.* 2016;27:9-16. doi:10.1016/j.ijoa.2016.03.004
9. [Heather Nixon, MD, Lisa Leffert, MD.](https://www.uptodate.com/contents/anesthesia-for-cesarean-delivery) Anesthesia for cesarean delivery. <https://www.uptodate.com/contents/anesthesia-for-cesarean-delivery>
10. Hillyard SG, Bate TE, Corcoran TB, Paech MJ, O'Sullivan G. Extending epidural analgesia for emergency Caesarean section: a meta-analysis. *Br J Anaesth.* 2011;107(5):668-678. doi:10.1093/bja/aer300
11. Benhamou D, Lucas DN. Extending epidural anaesthesia for urgent (code-red or Category 1) caesarean section: Factors of success. *Anaesth Crit Care Pain Med.* 2019;38(6):597-598. doi:10.1016/j.accpm.2019.10.001
12. Sviggum HP, Arendt KW, Jacob AK, et al. Intrathecal Hydromorphone and Morphine for Postcesarean Delivery Analgesia: Determination of the ED90 Using a Sequential Allocation Biased-Coin Method. *Anesth Analg.* 2016;123(3):690-697. doi:10.1213/ANE.0000000000001229
13. Practice Guidelines for the Prevention, Detection, and Management of Respiratory Depression Associated with Neuraxial Opioid Administration: An Updated Report by the American Society of Anesthesiologists Task Force on Neuraxial Opioids and the American Society of Regional Anesthesia and Pain Medicine. *Anesthesiology.* 2016 Mar;124(3):535-52
14. Mitchell KD, Smith CT, Mechling C, Wessel CB, Orebaugh S, Lim G. A review of peripheral nerve blocks for cesarean delivery analgesia [published online ahead of print, 2019 Oct 25]. *Reg Anesth Pain Med.* 2019;rapm-2019-100752. doi:10.1136/rapm-2019-100752
15. Boules ML, Goda AS, Abdelhady MA, Abu El-Nour Abd El-Azeem SA, Hamed MA. Comparison of Analgesic Effect Between Erector Spinae Plane Block and Transversus Abdominis Plane Block After Elective Cesarean Section: A Prospective Randomized Single-Blind Controlled Study. *J Pain Res.* 2020;13:1073-1080. Published 2020 May 19. doi:10.2147/JPR.S253343
16. <https://www.nysora.com/foundations-of-regional-anesthesia/pharmacology/clinical-pharmacology-local-anesthetics/>
17. Griffiths JD, Le NV, Grant S, Bjorksten A, Hebbard P, Royse C. Symptomatic local anaesthetic toxicity and plasma ropivacaine concentrations after transversus abdominis plane block for Caesarean section. *Br J Anaesth.* 2013;110(6):996-1000. doi:10.1093/bja/aet015

2.2 Менеджмент дихальних шляхів.

1. A. Higgs, B. A. McGrath, C. Goddard, J. Rangasami, G. Suntharalingam, R. Gale, T. M. Cook and on behalf of Difficult Airway Society, Intensive Care Society, Faculty of Intensive Care Medicine, Royal College of Anaesthetists. Guidelines for the management of tracheal intubation in

critically ill adults. *British Journal of Anaesthesia*, 120 (2): 323e352 (2018). doi: 10.1016/j.bja.2017.10.021

2. Ahmad, I., El-Boghdadly, K., Bhagrath, R., Hodzovic, I., McNarry, A.F., Mir, F., O'Sullivan, E.P., Patel, A., Stacey, M. and Vaughan, D. (2020), Difficult Airway Society guidelines for awake tracheal intubation (ATI) in adults. *Anaesthesia*, 75: 509-528. <https://doi.org/10.1111/anae.14904>

3. Навчальне відео: Laryngoscopy and Intubation SMACC Byte pearls. https://www.youtube.com/watch?v=TU_p8pDIvBU

4. Навчальне відео: Endotracheal Intubation. <https://www.youtube.com/watch?v=8AOB2PtHfVM>

5. Навчальне відео: NEJM LMA. https://www.youtube.com/watch?v=9J90LYYd_Vs

6. Навчальне відео: Difficult Airway Management. <https://www.youtube.com/watch?v=QW2LJI8kK3c>

2.3 Торакальна та серцево-судинна анестезіологія.

1. Oxford Textbook of Cardiothoracic Anaesthesia. Edited by R Peter Alston, Paul S. Myles, and Marco Ranucci. Oxford University Press. DOI:10.1093/med/9780199653478.001.0001

2. Kaplan's Cardiac Anesthesia In Cardiac and Noncardiac Surgery 7th Edition. Author: Joel Kaplan

3. Kaplan's Essentials of Cardiac Anesthesia for Noncardiac Surgery. 2019 <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-56716-9.00023-0>

4. Kaplan's Essentials of Cardiac Anesthesia (Second Edition) 2018. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-49798-5.00036-X>

5. Хенсли Ф.А. Практическая кардиоанестезиология 5-е издание 2017 год

2.4 Нейроанестезіологія.

Essentials of neuroanaesthesia. Edited by Hemanshu Prabhakar/Akademic Press London United Kingdom. 2017. 1032 p.

Cottrell JE, Smith DS: Anesthesia in Neurosurgery, 4th edition by St. Louis, C. V. Mosby, 2001.

Textbook of Neuroanaesthesia and Critical Care. Edited by Basil F. Matta, David K. Menon, John M. Turner / Greenwich Medical Media Ltd. London. 2000

Morgan and Mikhail's Clinical Anesthesiology, 5 th edition by John F. Butterworth; John D. Wasnick; David C. Mackey 2013.p. 575-613

2.5 Дитяча анестезіологія.

1. Anesthesia for Congenital Heart Disease Dean Andropoulos, Stephen Stayer, Isobel Russell, Emad Mossad Edition 3 (2015)

2. Anesthetic Management for the Pediatric Airway: Advanced Approaches and Techniques Diego Preciado, Susan Verghese Edition 1 (2019)

3. A Practical Approach to Pediatric Anesthesia Robert Holzman, Thomas Mancuso, David Polaner Edition 2 (2015)

4. A Practice of Anesthesia for Infants and Children Charles Cote, Jerrold Lerman, Brian Anderson Edition 6 (2018)

5. Case Studies in Pediatric Anesthesia Adam Adler, Arvind Chandrakantan, Ronald Litman Edition 1 (2019)

6. Clinical Pediatric Anesthesiology Kai Matthes, Herodotus Ellinas Edition 1 (2019)

7. Essentials of Anesthesia for Infants and Neonates Mary Ellen McCann, Christine Greco, Kai Matthes Edition 1 (2018)

8. Fuhrman and Zimmerman's Pediatric Critical Care Jerry Zimmerman, Alexandre Rotta Edition 6 (2021)

9. Gregory's Pediatric Anesthesia George Gregory, Dean Andropoulos Edition 6 (2020)

10. Pediatric Anesthesiology Review: Clinical Cases for Self-Assessment Robert Holzman, Thomas Mancuso, Joseph Cravero, James DiNardo Edition 3 (2021)

2.6 Анестезіологія різних галузей хірургії/амбулаторна анестезіологія.

1. Anesthesia Outside of the Operating Room 1st Edition, by Richard Urman (Author), Wendy Gross (Author), Beverly Philip (Author), Oxford University Press; 1st edition (March 7, 2011), ISBN-13 : 978-0195396676
2. Manual of Office-Based Anesthesia Procedures 1st Edition, by Fred Shapiro (Author), Lippincott Williams & Wilkins; 1st edition (May 5, 2007), ISBN-13 : 978-0781769082
3. Handbook of Ambulatory Anesthesia 2nd Edition, by Rebecca S. Twersky (Editor), Beverly K. Philip (Editor), Springer; 2nd edition (June 11, 2008), ISBN-13 : 978-0387733289

2.7 Мультимодальне лікування болю

Schug SA, Palmer GM, Scott DA, Halliwell R, Trinca J; APM:SE Working Group of the Australian and New Zealand College of Anaesthetists and Faculty of Pain Medicine (2015), Acute Pain Management: Scientific Evidence (4th edition), ANZCA & FPM, Melbourne.